C/2025/3981

2025 8 20

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. liepos 8 d.

dėl Airijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2025/3981)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

(1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Be to, tuo reglamentu valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir jame akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų ([2]) planas turi atitikti reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas ir nesiektų Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus;

([1]) OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241 ([3]), kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo, kartu skatindama tvarias reformas ir investicijas, kuriomis visų pirma remiama valstybių narių žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir didinamas jų ekonomikos atsparumas. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą;

(3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435 ([4]) („REPowerEU“ reglamentu) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Airija į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus;

(4) 2021 m. gegužės 28 d. Airija pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. rugsėjo 8 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas Airijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas ([5]); 2023 m. gruodžio 8 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ([6]), o 2024 m. birželio 21 d. – kad būtų įtrauktas skyrius „REPowerEU“ ([7]). Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Airija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir galutines reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir galutinės reikšmės pasiektos patenkinamai, turi būti neregresuojama ankstesnių tos pačios reformos ar investicijos reikšmių atžvilgiu;

(5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Airijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui ([8]). Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą, jis apima laikotarpį nuo 2025 iki 2029 m., taip pat jame nustatytas biudžeto apribojimas – didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas per ketverius metus;

(6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Airijos 2025 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Airija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([9]) priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.;

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) 2021 m. rugsėjo 8 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Airijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. 11046/2021).

([6]) 2023 m. gruodžio 8 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. rugsėjo 8 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Airijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 15965/2023.

([7]) 2024 m. birželio 21 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. rugsėjo 8 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Airijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 10262/2024).

([8]) Tarybos rekomendacija 2025 m. sausio 21 d. kuria pritariama Airijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui (OL C, C/2025/667, 2025 2 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/667/oj).

([9]) 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumas ir iii) saugumas. Kad būtų panaikintas atotrūkis inovacijų srityje, ES siekia skatinti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra pasiryžusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo supaprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visapusiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui;

(9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;

(10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. ataskaitą dėl Airijos. Joje įvertinta pažanga, Airijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Airijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Airijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos 2030 m. pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

(11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Airijai rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 5,1 % 2025 m., 6,5 % 2026 m., 4,9 % 2027 m., 5,4 % 2028 m. ir 4,7 % 2029 m., o tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 m.: 15,4 % 2025 m., 22,8 % 2026 m., 28,9 % 2027 m., 35,8 % 2028 m. ir 42,3 % 2029 m. 2025 m. gegužės 6 d. Airija pateikė metinę pažangos ataskaitą ([10]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Airijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė;

([10]) 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis ([11]), Airijos valdžios sektoriaus perteklius padidėjo nuo 1,5 % BVP pertekliaus 2023 m. iki 4,3 % pertekliaus 2024 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 43,3 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 40,9 % 2024 m. pabaigoje. Komisijos skaičiavimais, šie pokyčiai atitinka 2024 m. 8,2 % grynųjų išlaidų augimo tempą. Metinėje pažangos ataskaitoje Airijos įvertintas grynųjų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 8,0 %. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika ([12]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo iš esmės neutrali;

(14) remiantis metine pažangos ataskaita, makroekonominės raidos scenarijuje, kuriuo grindžiamos Airijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad realusis BVP išaugs 4,1 % 2025 m. ir 3,4 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,1 % tiek 2025 m., tiek 2026 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 3,4 % 2025 m. ir 2,5 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 1,6 % 2025 m. ir 1,4 % 2026 m.;

(15) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus perteklius sumažės iki 1,5 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos sumažės iki 37,7 %. Šie pokyčiai atitinka 5,3 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatyta, kad 2025 m. valdžios sektoriaus perteklius bus 0,7 % BVP. Pertekliaus sumažėjimas 2025 m. daugiausia susijęs su pajamų augimo sulėtėjimu dėl padidėjusio vartotojų ir verslo netikrumo lygio, taip pat su tuo, kad 2024 m. nebuvo didelių vienkartinių pajamų. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 6,7 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Šias didesnes nei metinėje pažangos ataskaitoje grynųjų išlaidų augimo projekcijas lemia Komisijos apskaičiuotas didesnis einamųjų išlaidų augimas, įskaitant skirtingas prielaidas dėl 2025 m. biudžete paskelbto pragyvenimo išlaidų priemonių rinkinio nuolatinio poveikio po 2024 m. Skirtingą Komisijos ir Airijos numatomą valdžios sektoriaus balansą lemia pagrindinių makroekonominių prielaidų skirtumai bei tai, kad, kaip rodo Komisijos skaičiavimai, einamosios išlaidos augs labiau. Remiantis Komisijos įverčiais, numatoma, kad 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus neutrali. Komisija numato, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos sumažės iki 38,6 %. Skolos santykio su BVP sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi numatomą valdžios sektoriaus perteklių ir palankų palūkanų normų ir augimo skirtumą, pakoreguotą atsižvelgiant į reikšmingą atsargų ir srautų koregavimą;

(16) pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos sudarys mažiau nei 0,1 % BVP, palyginti su mažiau nei 0,1 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Airijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai;

(17) Airijos valdžios sektoriaus išlaidos gynybai 2021–2023 m. išliko stabilios ir sudarė 0,2 % BVP ([13]). Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad 2024 ir 2025 m. išlaidos gynybai turėtų išlikti stabilios ir siekti 0,2 % BVP. Palyginti su 2021 m., šis rodiklis nepakito;

(18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad Airijos grynosios išlaidos turėtų išaugti 6,7 % 2025 m. ir 15,5 % 2024 ir 2025 m. vertinant kartu. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Airijos grynųjų išlaidų augimas 2025 m. bus didesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą, o tai atitinka 0,3 % BVP metinį nuokrypį ([14]). Numatoma, kad, 2024 ir 2025 m. vertinant kartu, bendras grynųjų išlaidų augimo tempas taip pat viršys rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitiks mažiau nei 0,1 % BVP nuokrypį. Numatomas nuokrypis šiek tiek viršija metinio nuokrypio 0,3 % BVP ribą, bet neviršija bendro nuokrypio 0,6 % BVP ribos. Apskritai tai reiškia, kad esama rizikos, kad bus nukrypta nuo rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo, kai ateinantį pavasarį bus gauti 2025 m. galutiniai duomenys;

([11]) Eurostato euro rodikliai, 2025 4 22.

([12]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas;

([13]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG). Dėl COFOG ir NATO apibrėžčių metodinių skirtumų COFOG apibrėžtimi pagrįstos išlaidos gali skirtis nuo NATO apibrėžtimi pagrįstų išlaidų.

([14]) Nuo 2026 m. šie skaičiai atsispindės kontrolės sąskaitoje, įsteigtoje pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnį.

(19) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus perteklius sumažės iki 1,0 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 35,9 %. Remiantis iki galutinio Komisijos 2025 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus perteklius sudarys 0,1 % BVP. 2026 m. pertekliaus sumažėjimas iš esmės atspindi prielaidą, kad pajamos augs nedaug, o išlaidos toliau sparčiai augs. Šie pokyčiai atitinka 6,2 % grynųjų išlaidų augimą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, numatoma, kad 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus iš esmės neutrali. Komisija numato, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 38,2 %. Skolos santykio su BVP sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi palankų palūkanų normų ir augimo skirtumą, pakoreguotą atsižvelgiant į reikšmingą atsargų ir srautų koregavimą;

Pagrindiniai politikos uždaviniai

(20) Airijos viešiesiems finansams kyla didelė rizika, nes jos mokestinės pajamos labai priklauso nuo palyginti nedidelio skaičiaus užsienio kapitalo tarptautinių bendrovių. Ypač didelė rizika kyla pelno mokesčio pajamoms, kurios nuo 2019 m. padidėjo daugiau nei dvigubai ir 2024 m. sudarė 28,1 mlrd. EUR (19 % valdžios sektoriaus pajamų). 2023 m. daugiau nei pusė šių pajamų buvo gauta iš vos 10 didelių įmonių. Be to, valdžios institucijų vertinimu, pusė pelno mokesčio pajamų yra nenumatytos ir labai neužtikrintos pajamos. Todėl tarptautiniai pokyčiai, kaip antai, JAV prekybos ir mokesčių politikos pokyčiai arba permainos pasaulinėje mokesčių aplinkoje, galėtų turėti didelį poveikį Airijos pajamų stabilumui. Įsteigus Airijos ateities fondą ir Infrastruktūros, klimato ir gamtos fondą siekiama nukreipti nenumatytas pajamas ilgalaikiams išlaidų tikslams. Airijai būtų naudinga didinti viešųjų finansų atsparumą diversifikuojant pajamų šaltinius. Šiuo atžvilgiu Airija galėtų padidinti kapitalo ir turto mokesčių pajamas, peržiūrėti fiskalines išlaidas, kuriomis nėra veiksmingai pasiekiamas pageidaujamas perskirstymo lygis ar kiti tikslai, arba pagerinti būdą, kuriuo mokesčių sistema padeda siekti aplinkosaugos tikslų. Kalbant apie išlaidas, susirūpinimą vis dar kelia sveikatos priežiūros sistemos išlaidų efektyvumo poveikis fiskaliniam tvarumui. Numatoma, kad iki 2070 m. Airijos viešosios sveikatos priežiūros sistemos išlaidos, išreikštos BVP procentine dalimi, padidės 1,5 procentinio punkto, t. y. gerokai viršys numatomą 0,4 procentinio punkto vidutinį padidėjimą Europos Sąjungoje. Kadangi sveikatos priežiūros sistema pernelyg priklauso nuo brangios stacionariosios sveikatos priežiūros ir padėtį dar labiau apsunkina nepakankama visuotinės pirminės sveikatos priežiūros aprėptis, yra galimybių reformomis sumažinti ligoninėms tenkančią naštą;

(21) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Numatoma, kad jos padės veiksmingai spręsti visus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Airijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį glaustą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. 2025 m. birželio 4 d. priimtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“. Laikotarpis iki 2026 m.“ paaiškinamas priemonės pabaigoje taikytinas tvarkaraštis ir pateikiamos gairės valstybėms narėms iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. maksimizuoti įgyvendinimą, be kita ko, dėl to, kaip toliau racionalizuoti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo planus, pateikiami pagrindiniai pasirinkimai, į kuriuos reikia atsižvelgti tuos planus peržiūrint, taip pat pabrėžiama, jog svarbu iš anksto vykdyti kruopštų bendrą planavimą, kad 2026 m. būtų pateikti paskutiniai mokėjimo prašymai. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(22) Airijoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Airija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą, kartu didindama socialinę sanglaudą. Tuo pat metu Airijai toliau kyla sunkumų, įskaitant poreikį didinti konkurencingumą, visų pirma Šiaurės Vakarų regione, kurio ekonominės veiklos rezultatai yra prastesni, taip pat dėl socialinių skirtumų į darbo rinką integruojant nepalankioje padėtyje esančias grupes. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, per sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Airija turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. priimtose šaliai skirtose rekomendacijose

nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais ([15]) kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Jais taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kad būtų padedama paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos ištekliu paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai, taip pat investicijoms į įgūdžius prioritetiniuose sektoriuose, kartu ESF+ programose daugiausia dėmesio ir toliau skiriant pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims;

(23) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, pagal kurią remiamos investicijos į prioritetines sritis. Airija galėtų optimaliai pasinaudoti šiomis iniciatyvomis ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimui ar gamybai remti;

(24) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais ES fondais, Airija turėtų veiksmingai spręsti likusius uždavinius, susijusius su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, atsinaujinančiųjų išteklių energija, energetikos infrastruktūra ir tinklais, energijos vartojimo efektyvumu, darniuoju transportu, vandentvarka, žiedine ekonomika, socialiniais bei įperkamais būstais ir nepalankioje padėtyje esančių grupių įtrauktimi į darbo rinką;

(25) našumo augimą Airijoje daugiausia lemia tarptautinės bendrovės, tačiau nacionalinių įmonių, kurių dauguma yra mažosios ir vidutinės įmonės, našumas yra mažesnis, palyginti su kitų ES šalių įmonėmis. Tai parodo, kad būtina didinti šalies inovacinį pajėgumą. Dėl padidėjusio geopolitinio neapibrėžtumo būtina skubiai kurti atsparesnę, inovacijomis grindžiamą nacionalinę ekonomiką. Airijos viešosios išlaidos mokslinių tyrimų ir plėtros srityje yra vienos mažiausių visoje Europos Sąjungoje ir sudaro tik 0,2 % BVP (0,4 % BNP*). Padidinus viešąsias investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą ne tik sustiprėtų Airijos inovacijų sistema, bet ir būtų paskatinta mokslinė kompetencija, sustiprintas ekonominis atsparumas ir remiamas ilgalaikis, tvarus ekonomikos augimas. Be to, didelė vyriausybės paramos dalis verslo moksliniams tyrimams ir plėtrai yra teikiama kaip mokslinių tyrimų ir plėtros mokesčių kreditas. Nors tai yra svarbi priemonė privačiojo sektoriaus investicijoms į mokslinius tyrimus ir plėtrą skatinti, padidinus tiesioginį finansavimą moksliniams tyrimams ir inovacijoms mažosios ir vidutinės įmonės gautų daugiau tikslinės paramos ir būtų sustiprinti jų pajėgumai kurti inovacijas ir prasmingai prisidėti prie platesnės ekonomikos ekosistemos;

(26) Airija vis dar priklauso nuo iškastinių energijos išteklių. Ši priklausomybė kelia didelių sunkumų siekiant sumažinti bendrą išmetamą ŠESD kiekį ir pasiekti Airijos tikslą pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą, kad sektorių, kuriems netaikoma ATLPS, tarša iki 2030 m. būtų sumažinta 42 %, palyginti su 2005 m. Naujausios išmetamo teršalų kiekio projekcijos rodo, kad Airijai nepavyks pasiekti šio tikslo;

(27) 2024 m. Airijos elektros energijos sistemoje ir toliau buvo matyti spaudimo požymių, nes mažmeninės kainos vis dar buvo gerokai didesnės už ES vidurkį. Tai reiškia, kad Airijos įmonės ir vartotojai moka brangiau už suvartojamą elektrą, o tai turi įtakos gamybos sąnaudoms ir konkurencingumui bei atitinkamai šalies galimybėms pritraukti ir išlaikyti įmones. Kadangi didelės energijos sąnaudos gali būti tiesioginė kliūtis ekonomikos augimui, labai svarbu imtis priemonių dėl mažmeninės energijos kainas lemiančių sąnaudų veiksnių. Didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos, ypač jūros vėjo energijos, naudojimas gali sumažinti mažmenines elektros energijos kainas ir priklausomybę nuo iškastinio kuro, kurio rinkos yra nepastovios. Investicijų į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kaupimo įrenginius ir elektros energijos tinklus planavimo ir leidimų išdavimo sistemos supaprastinimas galėtų padėti paspartinti ir paskatinti papildomas investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą;

(28) siekiant pasinaudoti mažesnių energijos sąnaudų nauda, gaunama toliau diegiant atsinaujinančiųjų išteklių energiją, būtina dėti daugiau pastangų didinant elektros energijos sistemos lankstumą ir modernizuojant bei plečiant tinklo pajėgumus, įskaitant jo stiprinimą šalyje ir tarpvalstybinius projektus, kad būtų sumažinti apribojimai. 2023 m. dėl ribotų pajėgumų teko apriboti beveik dešimtadalį vėjo ir saulės energijos ir ši tendencija pastaraisiais metais stiprėja. Dėl to kainos išlieka didelės ir vėluojama pereiti prie švaresnių energijos šaltinių. Numatomas papildomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimas, didėjantis elektros energijos poreikis dėl tolesnio šildymo ir transporto elektrifikavimo ir didėjantis duomenų centrų skaičius dar labiau didins spaudimą elektros energijos sistemai. Todėl būtina sukurti infrastruktūrą, kuri sujungtų didėjančios paklausos centrus su atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pasiūla, ir atnaujinti esamą tinklo infrastruktūrą, kad būtų padidintas jos pajėgumas. Atitinkamas elementas yra susijęs su paklausos atsaku, įskaitant vartotojų įgalinimo priemones, pavyzdžiui, užtikrinimą, kad privatūs vartotojai galėtų naudotis dinamiškų kainų rinkomis, nes tai gali būti svarbi priemonė energetikos sistemos lankstumui užtikrinti;

([15]) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056 (COM (2025) 123 final).

(29) gyvenamųjų namų sektorius yra svarbus Airijos išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltinis – 2023 m. jame susidarė 9,7 % šalyje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, o Airijos pastatų ūkis yra vienas iš daugiausiai anglies dioksido išskiriančių Europos Sąjungoje. Spartesnis energijos vartojimo efektyvumo priemonių diegimas visame pastatų ūkyje padėtų pasiekti sektoriams nustatytas viršutines išmetamųjų teršalų ribas ir sustiprintų Airijos energetinį saugumą. Iš esmės modernizuojant pastatus ir plečiant mažataršių technologijų, įskaitant centralizuotą šilumos tiekimą, diegimą, sumažėtų energijos kainų nepastovumo rizika ir kartu būtų remiamas konkurencingumas ir aplinkosauginis tvarumas;

(30) Airijai kyla didelis iššūkis subalansuoti dėl ekonomikos augimo, įskaitant skaitmeninės infrastruktūros plėtrą, didėjančią energijos paklausą. Nepaisant reikšmingos pažangos mažinant energijos suvartojimą apstatytoje aplinkoje, 2023 m. galutinės energijos suvartojimas padidėjo 0,7 %. Visų pirma taip yra todėl, kad paslaugų sektoriaus pastatai atsveria dėl investicijų į viešųjų ir kitų privačių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą padidėjusį efektyvumą. Paslaugų sektoriaus pastatuose suvartojama maždaug pusė visos reikiamos elektros energijos, o duomenų centrams 2023 m. teko 21 % Airijos išmatuoto elektros energijos poreikio. Siekiant įgyvendinti klimato politikos tikslus, reikės pagaminti pakankamą kiekį atsinaujinančiųjų išteklių energijos, kad būtų išvengta turimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų monopolizacijos, ir reikės imtis priemonių energijos vartojimo efektyvumui, tinkamai infrastruktūrai ir lankstumui didinti;

(31) darniam judumui būtinas integruotas požiūris, kurį taikant būtų sprendžiami klausimai dėl darniojo transporto tinklų plėtros ir veiksmingos įkrovimo infrastruktūros visai netaršioms transporto priemonėms sukūrimo, užtikrinant vienodas galimybes jais naudotis visuose regionuose ir skatinant ilgalaikį ekonomikos konkurencingumą. Viešojo transporto infrastruktūros gerinimas, įskaitant elektrifikuoto geležinkelio plėtrą, yra labai svarbus siekiant sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir siekiant ekonominio efektyvumo. Labiau integruotas transporto tinklas galėtų sumažinti miestų spūstis, paskatinti darbo jėgos judumą ir remti tvarų miestų augimą. Siekiant įtraukios ekonominės plėtros, taip pat labai svarbu gerinti kaimo ir miesto vietovių susisiekimą, užtikrinant, kad perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos būtų naudingas visiems regionams. Kadangi viena įkrovimo prieiga 21 transporto priemonei yra gerokai mažiau, nei yra ES vidurkis (viena įkrovimo prieiga 7 transporto priemonėms), regioniniai skirtumai, visų pirma kaimo vietovėse, vis dar yra kliūtis platesniam visai netaršių transporto priemonių naudojimui;

(32) didesnės investicijos būtinos siekiant pašalinti nuolatinius vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemų trūkumus, visų pirma miestų teritorijose. Šie trūkumai gali trukdyti įvykdyti aplinkosaugos reikalavimus ir riboti tvaraus, įvairius sektorius apimančio vystymosi, įskaitant būsto ir kitus nuo vandens priklausančius sektorius, galimybes. Didelis nuotėkio lygis – 2023 m. jis siekė 37 % – gerokai viršija 25 % ES vidurkį, be to, galėtų būti pagerintas kelių pagrindinių nuotekų valymo įrenginių našumas. Nepaisant pastangų išplėsti aprėptį ir sumažinti išleidžiamų nevalytų nuotekų kiekį, senstanti infrastruktūra ir riboti valymo pajėgumai toliau trukdo siekti pažangos užtikrinant vandens kokybę ir įgyvendinant aplinkosaugos tikslus. Dėl klimato kaitos Airijoje vis dažniau vyksta ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, pvz., potvyniai, sausros ir audros, o tai kelia pavojų, kad didės spaudimas vandens tiekimo tinklams ir gali būti padaryta žala infrastruktūrai. Nors pagal nacionalinę prisitaikymo prie klimato kaitos sistemą yra parengti sektorių prisitaikymo planai, vis dar svarbu juos veiksmingai ir koordinuotai įgyvendinti. Pastaraisiais metais vyko diskusijos dėl vandens kainos nustatymo mechanizmo taikymo, tačiau jo įgyvendinimas dar nepasistūmėjo į priekį. Vandens kainos nustatymo mechanizmas, kuris geriau atspindėtų vandens naudojimo sąnaudas, galėtų padėti sukurti stabilią ir skaidrią ilgalaikių vandens infrastruktūros investicijų ir planavimo sistemą, taip pat galėtų visuose sektoriuose paskatinti efektyvesnį ir tvaresnį vandens vartojimą;

(33) didesnės investicijos į žiedinės ekonomikos iniciatyvas, įskaitant pažangią atliekų apdorojimo infrastruktūrą, yra būtinos Airijai, kad ji galėtų pereiti prie aukštesnio atliekų hierarchijos lygio, paskatintų efektyvų išteklių naudojimą ir remtų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, konkurencingumą bei ilgalaikį ekonominį saugumą. Airija vis dar nesiekia ES žiedinės ekonomikos lyginamųjų indeksų: 2020 m. buvo perdirbama 41 % komunalinių atliekų ir 2023 m. žiedinio medžiagų naudojimo rodiklis siekė tik 2,3 % – abu rodikliai gerokai mažesni nei ES vidurkis. Kyla rizika, kad Airija nepasieks 2025 m. komunalinių atliekų tikslo. Apskaičiuota, kad norint pasiekti aplinkosaugos tikslus, investicijoms į žiedinę ekonomiką reikia 749 mln. EUR per metus. Mažinant priklausomybę nuo importuojamų žaliavų ir didinant vertę, gaunamą iš buitinių atliekų srautų, žiedinė ekonomika prisideda prie ilgalaikio Airijos ekonominio saugumo, todėl jos ekonomika tampa tvaresnė ir atsparesnė pasaulinės tiekimo grandinės sutrikimams ir kainų nepastovumui;

(34) per pastaruosius trejus metus labai išaugo skubios pagalbos apgyvendinimo įstaigose esančių asmenų skaičius ir pasiekė rekordinį 15 000 asmenų skaičių. Nors dabartinės benamystės prevencijos programos yra veiksmingos, dėl problemos masto jomis nepavyko sustabdyti šio padidėjimo. Be to, socialinio būsto laukiančių šeimų sąrašuose yra 59 000 namų ūkių, o dar 84 000 namų ūkių taikomos kitos papildomų nuomos išmokų programos. Nuomos kainų ribojimo zonos padėjo sumažinti nuomos kainų infliaciją, tačiau tikėtina, kad jos prisidėjo prie privačių investicijų į nuomos ūkį mažėjimo. Įperkamo ir socialinio būsto statybos apimtis didėja, bet vis dar atsilieka nuo dabartinių poreikių ir tikslų, nustatytų Airijos 2021–2030 m. plane „Būstas visiems“. Tai turi įtakos Airijos konkurencingumui, nes didėja spaudimas darbo užmokesčiui ir ribojamos įmonių, visų pirma MVĮ, galimybės pritraukti kvalifikuotų darbuotojų. Viešajam sektoriui sunkiai sekasi išlaikyti pakankamą darbuotojų lygį tokiuose sektoriuose kaip švietimas, sveikatos priežiūros paslaugos ir statyba. Tai parodo, kad būtina tęsti veiksmus siekiant pašalinti gyvenamųjų namų statybos sektoriaus pajėgumų apribojimus. Jie apima įgalinančios infrastruktūros, pavyzdžiui, vandens ir komunalinių paslaugų, trūkumą, nepakankamą žemės prieinamumą, planavimo neapibrėžtumą, nepakankamas finansavimo galimybes, statybos darbuotojų trūkumą ir lėtą šiuolaikinių statybos metodų įsisavinimą;

(35) Arijos darbo rinka vis dar yra tvirta ir pasižymi žemu nedarbo lygiu, tačiau vis dar sunku pasiekti integracinį augimą, kuris būtų naudingas visoms grupėms. Nors buvo dedamos pastangos spręsti socialinės atskirties problemas ir naikinti užimtumo kliūtis, tradiciškai nepakankamai atstovaujamų grupių, pvz., asmenų su negalia ir vienišų tėvų, užimtumo lygis ir toliau nesiekia ES vidurkio. Atitinkamai šiems asmenims kyla ir neproporcingai didelė skurdo rizika. Tačiau pagrindiniuose sektoriuose vis dar trūksta kvalifikuotų darbuotojų ir yra įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis, o tai rodo, kad reikia vykdyti daugiau informuojamojo darbo su neaktyviomis grupėmis ir investuoti į žmonių įgūdžius, kad būtų skatinama didesnė socialinė įtrauktis, būtų padedama nepalankioje padėtyje esančioms grupėms išbristi iš skurdo ir būtų patenkinti darbo rinkos poreikiai;

(36) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Airijai skirtos 2, 3 ir 4 rekomendacijos padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, o 4, 5 ir 6 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, be to, 1 rekomendacija padeda įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

REKOMENDUOJA Airijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras išlaidas gynybai bei saugumui ir stiprinti pasirengimą, kartu užtikrinant skolos tvarumą laikantis 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų. Užtikrinti, kad grynosios išlaidos atitiktų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduotą planą. Sumažinti riziką, susijusią su didele Airijos mokestinių pajamų koncentracija, be kita ko, išplečiant mokesčių bazę ir peržiūrint fiskalinių išlaidų aprėptį ir poveikį. Spręsti numatomo su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų padidėjimo problemą užtikrinant, kad sveikatos priežiūros sistema būtų ekonomiškai efektyvesnė.

2. Atsižvelgiant į reformų ir investicijų užbaigimo tinkamu laiku terminus, taikomus pagal Reglamentą (ES) 2021/241, užtikrinti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Paspartinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos teikiamas galimybes, siekiant padidinti konkurencingumą.

3. Gerinti verslo aplinką didinant viešąsias investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą ir remiant verslo investicijų į mokslinius tyrimus ir plėtrą didinimą, be kita ko, taikant daugiau tiesioginio finansavimo priemonių, kad būtų padidintas nacionalinių įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių, našumas.

4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą, be kita ko, supaprastinant planavimo ir leidimų išdavimo sistemą. Dėti daugiau pastangų siekiant padidinti elektros tinklo lankstumą ir modernizuoti bei plėsti tinklo pajėgumus, kad būtų sumažinti ribojimai. Parengti ir įgyvendinti strategiją, kad būtų skatinamas paklausos atsakas. Įgyvendinti papildomas priemones, padedančias didinti energijos vartojimo efektyvumą privačiuose ir viešuose pastatuose siekiant sumažinti sąskaitas už suvartotą energiją ir energetikos sistemos sąnaudas. Užtikrinti, kad didžiųjų energijos vartotojų prijungimas prie elektros tinklo būtų susietas su papildomais atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumais ir sistemos lankstumu. Remti investicijas į darnųjį transportą, įskaitant viešąjį transportą, ir jį stiprinti atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Spartinti viešųjų įkrovimo prieigų, skirtų visai netaršioms transporto priemonėms, įrengimą.

5. Didinti investicijas į vandens infrastruktūrą, siekiant pagerinti vandens kokybę ir sumažinti nuotėkį. Skubiau investuoti siekiant paspartinti žiedinę ekonomiką. Toliau plėtoti tiek atliekų apdorojimo infrastruktūrą, susijusią su aukštesnėmis atliekų hierarchijos pakopomis, tiek ekonomines priemones, kuriomis būtų užkertamas kelias atliekų susidarymui ir didinamos pakartotinai naudojamų, iš naujo pagamintų ir perdirbtų medžiagų dalys.
6. Toliau didinti socialinio ir įperkamo būsto pasiūlą. Mažinti pajėgumų apribojimus gyvenamųjų namų statybos sektoriuje gerinant įgalinančią infrastruktūrą, žemės valdymą ir planavimą, finansavimo sąlygas, darbo pasiūlą ir našumą. Stiprinti darbo rinką ir palankių sąlygų neturinčių grupių, visų pirma asmenų su negalia ir vienišų tėvų, socialinę įtrauktį vykdant tikslingesnę informavimo ir kvalifikacijos kėlimo veiklą.

Priimta Briuselyje 2025 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE